

RETORYKA SPORU

Tom składa się z artykułów poświęconych retorycznym aspektom sporu. W polu zainteresowań Autorów znalazły się problemy związane z konstruowaniem argumentacji spornej, jej przejawami w przestrzeni publicznej w różnych środkach przekazu medialnego.

Spór osadzony jest w materii retorycznej na wszystkich poziomach kształtowania dyskursu: od formułowania kwestii, pytania, które przeciwstawia strony sporu, doboru topiki, ustalenia linii argumentacji, po figuratywne uobecnienie i wypowiedzenie w przestrzeni sytuacji retorycznej. Każdy z artykułów ujmuje problem retoryki sporu z innej perspektywy. Propozycja Jakuba Z. Lichańskiego *Retoryka sporu a model rozumowania Karneadesa* dotyczy struktur retorycznych, które dają możliwość konstruowania, badania, rozwiązywania sporów. Autor przywołuje przykłady i teorie tego tematu dotyczące: naukę o status, model rozumowań Karneadesa, czyli klasyczne badania i współczesne aplikacje formuł dialektyczno-retorycznych.

Drugi artykuł, autorstwa piszącej te słowa, *Konstrukcja sporu a środki dowodzenia w wielkich telewizyjnych debatach przedwyborczych* poświęcony jest najważniejszemu debatom, w najważniejszych wyborach, z udziałem najważniejszych polityków. Tekst odpowiada na pytania, jak w tym szczególnym typie sporu politycy realizują trzy obszary dowodzenia: *ethos*, *logos* i *pathos*, jaka jest rola *ethos* wobec pozostałych płaszczyzn argumentacyjnych, jak objawia się Arystotelesowa triada w debacie na poziomie argumentacji i figur. I wreszcie, jakie znaczenie praktyczne może mieć ta wiedza dla polityków przygotowujących się do ważnego przedwyborczego starcia.

Egzemplifikację polityczną wykorzystuje także w swej pracy, *Niewerbalne znaki sporu – gesty i inne zachowania towarzyszące mowie jako semiotyczne elementy konstytuujące i wyrażające spór*, Aneta Załazińska. Autorka bada kod kinetyczny towarzyszący słowom w sytuacji konfliktu. Wskazuje charakterystyczne gesty, które wraz ze słowami mają zdolność wyrażania istniejącego między interlokutorami konfliktu, ale także moc tworzenia sporu poprzez odniesienia do płaszczyzny relacji interpersonalnych.

Ewa Modrzejewska w studium *Dziennikarz – odtwórca czy twórca sporu politycznego? O taktykach argumentacyjnych w prasowych doniesieniach poświęconych polityce*, opisuje sposoby, za pomocą których dziennikarze, dobierając

źródła informacji, współtworzą spór polityczny i kreują rzeczywistość jako obszar napięć i walki.

Marta Więckiewicz w artykule *Spory internetowe flame wars – uwarunkowania i cechy* przedstawiła tytułowy problem w realizacji szczególnej, by nie powiedzieć ekstremalnej. Autorka pokazuje możliwości wykorzystania dorobku retoryki w badaniach nad formami komunikacji internetowej, wskazuje na możliwość zastosowania koncepcji metodologicznych Edwina Blacka i Waltera Onga w tego rodzaju analizach.

Retoryka sporu to jeden z tematów, który dla badaczy korzystających z metodologii retorycznej był i będzie obszarem nowych wyzwań. Nie tylko z uwagi na zagęszczenie konfliktów, polemik, debat, kłótni, etc. w różnych obszarach komunikacji międzyludzkiej, ale dlatego, że retoryka (klasyczna czy nowoczesna), jak żadna inna dyscyplina badawcza jest w stanie odpowiedzieć na ważne pytania dotyczące celów, natury, przejawów czy języka sporu.

Agnieszka Budzyńska-Daca
Redaktor tomu